

DATUM 11/11-11-2020

AAN Commissie RGW / Provinciale Staten

VAN Gedeputeerde Hanke Bruins Slot

ONDERWERP Opkoopregeling: Vrijwilligheid & Piekbelasters

Via dit memo geven wij u een korte stand van zaken over de opkoopregeling van het Rijk voor veehouderijen met een hoge stikstofuitstoot die dichtbij Natura2000-gebieden zijn gevestigd. Verder brengen we, zoals eerder toegezegd in de commissie RGW op vraag van de CDA-fractie, met het oog op de genoemde opkoopregeling in beeld in welke deelgebieden de piekbelasters zitten.

Opkoopregeling: regeling voor stoppers, op basis van vrijwilligheid

De opkoopregeling (i.e. regeling gerichte opkoop veehouderijen ter vermindering van de stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden) is op 3 november jl. gepubliceerd in de Staatscourant. De eerste tranche bedraagt € 97 mln. Voor de provincie Utrecht is circa € 5 mln beschikbaar.

“Het aankopen van bedrijven vindt plaats op vrijwillige basis”, benadrukt hoofdstuk drie van de toelichting bij de regeling in de Staatscourant. Dat is ook in lijn met door u eerder aanvaarde motie 66 (‘Handen af van agrariërs’). Vrijwilligheid vormt ook een van de uitgangspunten van de Leidraad voor de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof van de Provincie Utrecht, die eerder dit jaar door uw Staten is vastgesteld.

De opkoopregeling is bedoeld voor agrariërs die willen stoppen met hun bedrijf, dus voor agrariërs die vanuit hun eigen omstandigheden daar zelf voor kiezen, bijvoorbeeld omdat ze geen opvolger hebben. Bedrijfsverplaatsing is wat anders. Dat valt niet onder deze regeling.

Piekbelasters

Op basis van een analyse in opdracht van het Rijk zouden 28 Utrechtse bedrijven binnen de voor opkoop geldende criteria vallen: 20 melkveebedrijven, 2 pluimveebedrijven, 3 varkensbedrijven en 3 kalverhouderijen.

Het belangrijkste criterium is dat de bedrijven gemiddeld 2 mol/ha/jr depositie veroorzaken op de hectaren Natura-2000 gebied die binnen een straal van 10 km van het bedrijf liggen. Daarnaast is ook kosteneffectiviteit een criterium: er mag maximaal 1 mln euro betaald worden voor de reductie van 1 mol stikstof per jaar.

Per provincie mag overigens wel binnen een tranche gecompenseerd worden: er kunnen dus bedrijven op vrijwillige basis worden opgekocht die meer kosten dan 1 mln per mol stikstof onder de voorwaarde dat deze worden gecompenseerd met opkopen die onder het plafond zitten.

Op basis van onze data-analyse kan gezegd worden dat binnen een contour van 5 km van de N2000 gebieden altijd wel een bedrijf zit dat gemiddeld boven de 2 mol/ha uitkomt.

Uit die analyse komt de volgende verdeling van de bedrijven over de gebiedstafels naar voren:

- Noordwest: 25 %
- Zuidwest: 27 %
- Zuidoost: 48 %